

KIRAAT FARKI HAKKINDA

Salam aleykum Değerli Hocam; Sorum şu;

Mü'minûn Sûresi 85, 87 ve 89. âyetlerinde geçen kelimelerinden İlkinde Yer ve üzerindeki kimindir diye soruyor cevap Lam lı şekilde Allahındır. Sonraki âyetlerde de Kimdir şeklinde lamsız soruyor cevaplar Lam lı şekilde Allahındır olarak geliyor. Bu Mekke medine şam ve küfe mushaflarında böyleymiş metnin manasına göre okunmuş. Ancak Basra mushafında Lam sız(son iki âyetteki cevaplar(87-89.âyetler) Elif ile okunarak. Allah'tır olarak gelmiş. Basra mushafıyla okununca lafza uygun düşüyor. Diğerinde mana ve cevap sahipliğe gidiyor deniyor tefsirlerde. Sizin bu âyetin anlamı hakkındaki düşünceniz nedir. Âyeti Allah'tır diye okumada sakınca var mıdır. Ya da bu iki farklılık Kur'ana karşı bir şüphe oluşturur mu?

Ya da şöyle düşünebilir miyiz? Son iki âyetde 87-89 verilen cevapları Basralılar haricindekiler Allahındır şeklinde okusalar bile onu Allah'tır ile aynı manaya geldiklerini düşündükleri için ya da aynı anladıkları için böyle okumuş olabilirler mi? Yoksa Basralıların Mushafındaki Elifli okuyuşumu dikkate almak lazım?

Selamette; ...

Cevap: ۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞ ۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞ :
۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞
۞

۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞
۞۞

۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞ ۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞ ۞۞۞۞ :
۞۞
۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ :
۞

۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞
۞۞

۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞ ۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞ ۞۞ ۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞ ۞۞۞۞ :
۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞
۞۞

۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ :
۞

۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞۞۞۞۞۞۞ ۞۞۞۞

: **84** - De ki: "Biliyorsanız dünyâ ve içinde bulunanlar kimindir?" **85**- "Allâh'ındır" diyecekler. "O halde düşün(üp, ilk kez yaratanın, ikinci defa yine yaratılabileceğini anla)mıyor musunuz?" de.

86

- "Yedi göğün Rabbi ve büyük Arş'ın Rabbi kimdir?" de.

87

- "Bunlar Allâh'ındır" diyecekler. "O halde korunmuyor musunuz?" de.

88

- "Biliyorsanız (söyleyin) her şeyin melekûtu (mülkü ve yönetimi) elinde olan, koruyup kollayan, fakat kendisi korunup kollan(maya muhtaç ol)mayan kimdir?" de.

89

- "(Her şeyin yönetimi) Allah'a âittir" diyecekler. "O halde nasıl büyüleniyorsunuz?" de.

84-85'nci âyetler, müşriklerin, Allah'ın dünyâyı ve dünyâda bulunan her şeyi yarattığına, yedi göğün ve büyük Arşın ve büyük kainâtın sâhibi olduğuna, her şeyi koruyup, kendisinin korunmağa ihtiyacı bulunmadığına inandıklarını gösterir. Bu husus da birçok sûrede tekrar edilmiştir.

Müşrikler Allah'a ve O'nun, Arşın sâhibi olduğuna inanıyorlardı. 87'nci âyet, müşriklerin, Allah'ın Arş sâhibi olduğuna inandıklarını ifade eder. Peygamber (s.a.v.) ile müşrikler arasındaki anlaşmazlığın sebebi, onların, Allah ile kendileri arasında aracı, yardımcı kabul ettikleri başka tanrılara da tapmaları idi. Müşrik felsefesine göre taptıkları tanrılar, Allah'ın katında makam sahibi idiler. Bunların rızası kazanılırsa bunlar aracılığı ile Allah'ın rızâsı kaza-nılırdı. Kendileri doğrudan o kâinâtın padişahına arzı niyaz ve ibâdet edecek kadar büyük değillerdi. İbâdet ve niyazlarının O'na sunulması için aracı tanrılara ihtiyaçları vardı. Onun için Allah'ın sevdiği ve makam verdiği birtakım tanrılara tapmayı gerekli görüyorlardı. Allah'ın sevdiği o tanrılar, bunların ibâdet ve niyazlarını Allah'a sunarlar ve Allah katında bunlara şefâatçi olurlardı. Bu düşünce ile Allah'tan başka, birtakım âciz şeyleri Allah'ın kudretine ortak yapmış oluyorlardı. İşte putperestlik, böyle ruhsal varlıklara tapma ile başlamıştı.

Sonradan bu ruhsal varlıkların sembollerini yapıp, asıl sembolün arkasındaki ruhsal varlık da unutulurak taşlara, heykellere tapma başlamıştı. İşte İslâm, hangi düşünce ve felsefe ile olursa olsun, hiçbir suretle Allah'tan başkasına tapmayı, Allah ile kul arasında yardımcı, yahut aracı tutmayı kabul etmiyor. Tapılma hakkı yalnız Allah'a âittir. O'ndan başkasına yal-varmak, taparcasına saygı göstermek şirktir.

85'nci âyetin lâmsız okunmasında ihtilâf yoktur. Ancak 88-89. Âyetlerde Lafzatullah'ı çoğunluk lâm ile okurken Ebu Amr lâmsız olarak okumuştur. Bu konuda Taberî'nin görüşü aşağıdadır:

87,89 سَيَقُولُونَ اللَّهُ، سَيَقُولُونَ اللَّهُ Lâm'dan önce vasl eli-
fi, ismi celâlin ref'iyle: Ebû 'Amr ³.
سَيَقُولُونَ لِلَّهِ، سَيَقُولُونَ لِلَّهِ Vasl elifi olmadan, cer
lâmiyle, ismi celâl
mecrûr: Ötekiler ⁴.

⁴ Hicâz ve Irak mushafları da böyle yazılmıştır. Ancak 85 nci âyetteki (اللَّهُ) cer harfiyle olduğunda ittifak vardır, çünkü ondan önce “ قُلْ لِّمَنَ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا ” De ki: *Arz ve üstünde bulunanlar kimindir?*” diye sorulmaktadır. Bunun cevâbı, soruya uygun olur (en-Neşr: 2/329; el-Mesâhif: 64). Taberî'ye göre bu iki kıraatin anlamı birbirine yakındır, hangisiyle okunsa doğrudur. Ancak “Ben elifsiz, cerli kıraeti tercih ederim. Çünkü mushafların çoğu, Basralılarınki hariç, böyle yazılmıştır (Câmi'u'l-beyân: 18/48).

Taberî, son iki âyette elifsiz olarak lâm ile okunmasını tercih etmektedir.